

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**SELECTA=||RVM DECLAMATIONVM || Philippi Melanthonis,
quas con=||scripsit, & partim ipse in schola
Vui=||tebergensi recitavit, partim alijs recitandas
exhibuit.|| TOMVS ... ||**

Melanchthon, Philipp

1559

VD16 M 3567

De Theologicorum studiorum dignitate Oratio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34734

23

ORATIO INVSTI IONAE DOCTO
ris Theologiae, De studijs Theologicis.

I ego aut quadam felicitate ingenij, aut doctrina atq; eloquentia, uel usu & exercitio, aut quacung; mediocritate oratoria essem paulò instructior ad declamandum è publico suggestu, summis uiribus hìc incumberem, ut Theologica studia (de quorum dignitate hìc pro more dicendum est) omnibus redderem quàm commendatissima. Nunc cum uobis mea tenuitas non ignota sit, initio rogo, ne, si fors an ubertate, copia illa, & splendore orationis, cui eruditissima aures uestrae assuetae sunt, quem hic locus illustris & argumentum grauisimum deposcere uidentur, destituar, existimationem id sanctissimae professionis Theologiae, quam mirificis laudibus, diuino aliquo ore, alicuius uere disertis, omni omnium linguarum sono, in caelum tolli oportuit, apud uos imminuat. Meam, meam scitote esse culpam, si rem caelesti praekonio dignam, frigidocomio celebraro, aut non his, quibus meretur summarum laudum insignibus, ornauero. Theologicam professionem nostis esse eiusmodi do-

Professio Theologica.

B iiij Arinam,

- Erinam, qua in Ecclesia docetur & discitur ue-
I. ra cognitio sapientiae & uoluntatis Dei. Scri-
 ptura enim sancta, quam à Patriarchis, Prophe-
 tis & Apostolis accepimus, quam non humana
 uoluntate, sed (ut Petrus ait) Spiritu Sancto
 inspirante, prodiderunt sancti Dei homines, quae
 totum hoc doctrinae genus (quod Theologiam
 uocamus) complectitur, tota eò tendit, ad hunc
 scopum directa est, ut incomprehensibilem illa-
 lam, & infinitam bonitatem ac misericordiam
 Dei doceat nos cognoscere, ut hac uita primùm
 in uerbo & promissionibus diuinis fide appre-
 hendamus cognitionem sapientiae & uoluntatis
 Dei. Deinde & in omnibus Creaturis, Cælo,
II. Terra, Mari, & hac tota mundi machina, adeoq;
 proprii corporis nostri mirabili opificio, infini-
 tam illam, & immensam Dei bonitatem, quoti-
 diana miracula, & praesentiam diuinam, ope-
 rumq; eius magnitudinem, & ut Paulus in-
 quit, multipliciter uariam sapientiam Dei ani-
 maduertamus, quod ipse scilicet non sit Deus à
 longè, cui non sint curae res humanae (sicut imbe-
 cillitas humanae rationis peccato Originis Cor-
 ruptae somniat) quemadmodum & Homerus Po-
 eta, de Ioue apud Aethiopas conuiuante, eam
 heletudinem humanarum mentium taxat, sed
 Deus

Iupiter apud
 Aethiopas con-
 uiuans.

Deus admodum nobis præsens, sicut Hieremias
 Propheta inquit. Et in hunc quidem finem ab
 initio mundi, uerbum suum dedit Deus, in hoc
 scriptura sancta prodita est, ut quotidie in cogni-
 tione Dei crescamus, ut subinde, quod toties in-
 culcat Paulus, magis ac magis proficientes in co-
 gnitione uoluntatis diuine, letemur in Deo, præs-
 entiam eius in mirificis operibus adoremus, &
 reuereamur, ut per fidem & spiritum, gustum
 quendam percipiamus uitæ æternæ, ut tandem
 eluctantes ex tot fluctibus, & periculis regni,
 mortis & Diaboli, emergamus ad perfectam co-
 gnitionem Dei, utq; tandem Deo ipso, quod ma-
 ius quiddam est, quàm humana mente concipi
 hic potest, uita, gloria, claritate, ac beatitudine
 æterna persuamur. Et hic quidem finis est bono-
 rum, hoc est illud summum bonum, illa uera & Finis summa
boni.
 omnibus numeris absoluta sapientia, quam requi-
 rimus, illa sola & perfecta beatitudo, de qua ex-
 tra uerbum Dei inquisierunt Philosophi & sa-
 pientes mundi. Sed Deus passus est eos errare
 longè à Deo in uis suis, ut Paulus in Actis in-
 quit. Veræ autem illius religionis, et Theologiæ,
 & solidæ illius sapientiæ inuentor & autor, non Veræ religio-
nis autor.
 est Mercurius aliquis, non heros quispiam cla-
 rus, non Philosophus excellens, sed ipse creator

B V omni

Simile.

omnium rerum, Deus uiuus & uerus, ut Esaias inquit: Qui condidit cœlum, & stabiliuit terram &c. Et Theologia hæc uera, non est eiusmodi cognitio, aut scientia, comparata solum ad uitam hanc momentaneam ἡμερόβιον strepitum rerum, & umbratile Χῆμα huius mundi. Quemadmodum architectura, aut similes artes, tantum ad huius uitæ usum comparatae sunt, quas pauci quidam perdiscunt, sed ad hanc cognitionem ueram Dei, ad hanc sapientiam percipiendam, omnes homines super terram, totumq; genus humanum creatum est, atque illa diuina mens hominis, illa elegantissima corporis humani, omnium organorum, ac membrorum constructio, non in hoc est condita, ut solum artes illas, quæ non nisi huic mortali uitæ & corpori seruiunt, exerceat, sed ut infinitam illam sapientiam & bonitatem Dei cognoscat, & magnitudinem & uarietatem & mirificam illam in omnibus uim atq; potentiam operantis Dei contemplant, in Deo & omnibus operibus Dei letetur, & summa exultatione & alacritate gratias agat, sicut Christus ipse Dominus noster breui & grauisima sententia dicit: Hæc est æterna uita, ut cognoscant te uerum Deum, & quem misisti Iesum Christum, id est, hæc est uita illa, salus illa, & beatitudo, in

Ioan. XVII.

do, in hoc tota uis est infinita, immensa, & eterna consolationis, & felicitatis, ad quam homines conditi, & à Deo uocati sumus, ut in hac uita animi nostri erudiantur per uerbum, & concepto Spiritu sancto, illuminentur subinde magis magisq; uera cognitione Dei, ut hic in Ecclesia incipiat renouatio & restauratio collapsae naturae, regnum caelorum, & iustitia & uita eterna: ut tandem in futuro seculo, perfecti & letemur in Deo, leticia quadam inenarrabili, & glorificata ineffabili torrente omnium bonorum Dei, adeoq; perfecta κοινωνία, & communionē (quae in hoc tempore super omnem captum est humanarum mentium) diuinitatis perfruamur. Sciamus ergo Theologiam non esse eiusmodi quandam cognitiunculam, quae huic mortali uitae tantum ancilletur, cuiuscemodi sunt reliquae artes, quae suam tamen laudem, durante hac uita, habent, sed eiusmodi quandam diuinitus proditam sapientiam, ad quam percipiendam, homo initio conditus, propter quam diuinæ particula auræ (ut Poëta inquit) & illud pectus caelestium rerum capax, illa mens caelo ducens originem, nobis indita est. In quacunque ergo uitae genera uaria tempestas huius uitae conijciat homines, siue Iuris prudentiae, siue rei medicae, siue rei militari

Theologia sapientia diuinitus prodata.

militari dent operam, siue in Philosophico ocio,
 siue Repub. uersentur, tamen nisi ea cum Theo-
 logia coniuncta habeant, sciant se a diuina & coe-
 lesti origine degenerasse. Quantuncunq; ergo
 in tempestuoso mari huius uitae circumerremus,
 sepe etiam naufragemur, dum hic sollicitudine ui-
 ctus torquetur, hic siti gloriae, tamen in hoc por-
 tu acquiescendum est, tamen nisi initium, mediū,
 finis humanarum rerum sit Theologia, iam homi-
 nes esse desijimus, & uita est non hominis, sed be-
 liarum. Nulla usquam ergo occupatio dignior
 homine, nulla liberalior, nulla scientia aut cogni-
 tio excellentior, quam cognitio uera Dei & reli-
 gionis. Propter hanc initio Adam conditus est
 ex gleba et puluere terrae: Propter hanc Eua ipsi-
 us Dei creatoris mirifico opere ex costa mascu-
 li sculpta & edificata est, in formosam foeminam.
 Et si forsitan primum auditorem scholasticum, si-
 mul & Doctorem Theologiae requirimus, hunc
 sciamus magnum parentem fuisse Adamum, qui
 ipsum Deum magistrum habuit, qui ante lapsum
 persusus Spiritu sancto, uerè illuminatus fuit
 Theologus, quo uiro hic sol nihil aspexit post
 ipsum Christum prestantius. Si enim Adam non
 fuisset lapsus, tunc omnes posteri, & homines ex
 eo orti, quia fuissent Theologi: tum uidisses to-
 tum ora

Sensio.

*Quae occupa-
 tio homine di-
 gnior.*

*Est Theologia
 quia nihil aliud
 dignior.*

*Primus Theo-
 logiae scholasti-
 cus & Doctor,
 Adam.*

*Lapsus Adami
 quibus bonis
 prauarit nos.*

tum orbem terrarum nihil aliud esse, quam spaci-
 osum quandam ac frequentissimam scholam Theo-
 logicam, in ipso paradiso, quasi in horto quo-
 dam, aut porticu Philosophica, mirabili ameni-
 tate, passim confedentibus, obambulantibus tot
 discipulis, quorum dum philosophos essent Angeli,
 quorum Dominus & magister esset ipse Deus:
 uidisses masculum & sceminam in summa casti-
 tate et puritate, dulci quadam et sincera societate,
 uera quadam & perfecta suauitate uitae & mo-
 rum, de Deo & operibus Dei differere, confabu-
 lari: uidisses homines expertos calamitatum, eru-
 mnarum, tristitia, ignaros funerum, & sepulchri,
 liberos a tot terroribus Diaboli, ab omni tristi-
 tia, metu, pauore, & miseria, in perpetuo gaudio
 spiritus sancti, admirabundos quotidie de operi-
 bus Dei, iucundissimum in modum colloqui. Non
 fuissent tenebrae haec, tot mœsta cogitationes &
 cura humanarum mentium, quae nunc sunt, sed
 omnia plena luce, uita, hilaritate, læticia ineffabi-
 li: Et eiusmodi cœlestia poemata ac cantica de
 Deo & operibus Dei (cuiuscumodi uix summis
 Patriarchis, Dauidi, et similibus canere postea da-
 tum est) tum bimuli infantes, & Habel paruulus
 in cunis, inter ipsa crepundia cecinisset. Nam ni-
 si e cœlo generosa illa et nobilis natura homi-

minis, per peccatum originis & horrendum lapsum Adæ, cum in corporis tum animæ uiribus corrupta esset, & lumen illud humanæ mentis hebetatum, tum mira quadam acie mentis & oculorum, motus illos cœlestes, solis, lunæ, aliorumq; syderum ratos immutabilesq; cursus, tam propè Adam esset intuitus, quàm nos currum in terra, aut nauim in mari gubernari uidemus. Et non solum cognouissent tum primi illi parentes, quod Deus creasset cœlum, terram, mare, & omnia quæ in eis sunt, sed & mira quadam perspicacia intellexissent, ipsum perpetuò esse presentè omnibus hominibus, simul & animantibus dare uitam & halitum, atq; ita animi et corda eorum iucundissimis affectibus gaudij & ineffabilis læticiæ inarsissent, de Deo, de minimis maximisq; operibus Dei, tum quidem tanta certitudo, tam firma $\pi\lambda\theta\upsilon\sigma\phi\omicron\gamma\iota\alpha$ de Deo fuisset in mentibus humanis, ut quoties Adam sub aurora orans, aut Eua mane ornans se ad proximi fontis speculum, solem orientem uidisset, summa cum uoluptate cogitasset: En iterum nobis sydus illud, quod quasi figulus candelabrum finxit pater & Deus noster. Deinde Cain & Habel paruuli, & adhuc in cunis reptantes, aut alacriter circumuolantes potius, quoties herbam aliquam odoram,

quoties

Cain.
Habel.

quoties uiolam aut rosam, quoties pomum genere rosam, botrum aut uuas aspexissent, non sine iucundissimo sensu infinitæ & inperscrutabilis bonitatis & sapientiæ Dei, cogitassent: Hæc sunt dona nostri illius Patris, hic odor, hic succus, opera sunt cœlestis dextræ: huius botri uel unum pampinum ego non possem fingere. Et tum Adam & Eua cœlesti quadam, beata, & suauissima conuersatione, non aliter atq; tenelli filij sub blando parente, in summa fiducia erga Deum, in summa certitudine & dulcedine cordium, illum Deum uiuum & uerum suum agnouissent conditorem, nutritorem, parentem, et admodum perspicua cognitione intellexissent, quomodo tot magnifica et præstantia opera, tot excellentes creaturæ, mera quotidiana miracula, mera specula essent, in quibus fulgor infinitæ bonitatis & potentie Dei redditur. Nam hæc pulcherrima rerum machina in hoc condita est, ut sit æterna, mirifica, & indelebilis pictura, in qua Deus & opera eius cernantur, sicut Paulus ad Romanos 1. dicit. Multa sunt admodum de se signa dantia, & expressa uestigia diuinitatis, in hac tota uniuersitate rerum, pulcherrimum hoc & spaciosum & tot astrorum luminibus distinctum cœlum, in gens illa moles terræ, & mirifica eius efficien-

Creatio pictura
ra operum Dei

tia, & in omni genere crescentium fecunditas,
 infinita penè magnitudo maris, et inclusio aqua-
 rum eius, ut Psalmus ait, quasi in utero, tot uolu-
 cres, tot genera animantium & piscium, tot her-
 bae, tot remedia, tanta in succis, odoribus, uarie-
 tas, quos una et eadem terra profert, quae omnia
 ex uno eodemq; subolefcunt puluere, & incom-
 prehensibili ac occultissimo auctu nascuntur.
 Hæc quidem satis magna testimonia sunt, quod
 hic mundus non casu extiterit, nec ex atomis con-
 flatum sit, ut quidam Philosophi sentiunt, sed æter-
 nam quandam & infinitam esse sapientiam, quæ
 hæc omnia mirificè architectata sit, quæq; eodem
 elegantissimo ordine conseruet ac gubernet, ut
 Paulus quoq; in Actis testatur, Quod Deus ideo
 in tota creatura ita uestigia sui, in singulis penè
 flosculis, singulis penè arborū folijs reliquerit,
 & sese depinxerit, ut cognoscamus eum non lon-
 gè abesse ab unoquoq; nostrum, & penè in no-
 stro proprio corpore, in pane & uino sic è terra
 producto palpabilem esse. Et hæc quidem omnia,
 si peccato natura non uitiata esset, omnes pò-
 stèri Adam masculi iuxta ac sceminae, clarissimè
 cognita habuissent, atque ita totum genus huma-
 num ab Oriente usq; ad Occidentem, fuisset Gy-
 mnasium quoddam pulcherrimum et frequentissi-
 mum

Mundus non
 casu extitit.

mum scholarium Theologiæ: nisi quod discrimen
 forsitan fuisset donorum, sicut stella à stellâ differt
 claritate. Verùm postquam primi illi parètes no-
 stri decepti πανουργία Diaboli, qua non desinit
 insidiari regno Dei, lapsi sunt, illa diuina & ex-
 cellens natura hominis horribiliter corrupta est,
 debilitata, & fracta in uiribus corporis & ani-
 mæ. Atq; illud uitium originis latè in omnes po-
 steros Adæ propagatum est, ut iam in omnibus
 mortalibus, antequam inserantur Christo, horribi-
 lis sit cecitas, ut neq; Deum tam clarè cognosce-
 re, neq; in ulla creatura Dei præsentiam et diui-
 nam operationem ita cernere possint, atq; ab eo
 casu schola Theologica, quæ aliàs per totum fuis-
 set diffusa orbè terrarum, ab Oriente usq; ad Oc-
 casum, celebratio nominis Domini coacta est in
 angustum, adeò ut inde ab Adam et Patriarchis,
 omnibus temporibus uera Ecclesia pusillus grex
 fuerit. Ante quidè horribilem illū lapsum, sic ha-
 bituræ erant res humanæ, quod Deus ipse dome-
 sticè planè et paternè, sicut Psal. ait, gubernasset
 homines, ut tenellos filios tractans. Ibi sincera co-
 gnitio Dei, purus cultus, ardentissimus amor uer-
 bi & uoluntatis Dei, summa & indies crescens
 admiratio operū Dei fuisset, ibi dulcissimus affe-
 ctus erga Deū, purissima Theologia, omnia plena
 C ueritate

Qualis homi-
num conditio
& miseria,

ueritate, omnia plena iusticia, summa uoluptas in-
uocare Deum, appellare tantam et cœlestē illam
maiestatem, Patrem, laudare Deū, rimari, et ex-
pendere opera Dei. Verū post lapsum Adæ, in il-
la prima, et aucta etiā, et florenti ætate orbis, præ-
qua nostri nouissimi temporis effœta senectus, po-
dagra, et senilis tussis est mundi, apud maiore &
potentio rem partem hominum omnia repleta ido-
latria, errore, et ex illo adflatu Diaboli nihil con-
temptius, nihil aspernabilius esse cœpit, uero, san-
cto, et sincero cultu Dei, ueraq; Theologia. Nam
post illud immane et horribile totius generis hu-
mani damnū, mera cognitio Dei, et uerbi diuini,
et illa uestigia paradysiacy gymnasij manserunt in
paucis. Nā cum Adam post lapsum erigeretur rur-
sus, oraculo uiuificæ promissionis diuinæ, de semi-
ne illo benedicto Christo transmissum quidem est
hoc lætum, et æternæ consolationis uerbum, et E-
uangelium ad posteros. Sed tamen intra parietes
in angulis, tātum in familijs Patriarcharū, apud
Habel tantum, illud lumen Theologorū, apud No-
ha parentem alterum generis humani, apud Sem
uerē magnū, uereq; augustum Melchisedech, qua-
si margaritū preciosum, custoditum, conseruatum
quē est reliquo toto Cainico et Nimrotico mun-
do, et ante et post diluuium, insaniente rabie infi-
niti

Apud quos lu-
men Euangelij
custoditum.

niti erroris, idolatriæ, abominationis, reliqua to-
 ta colluie hominũ tumultuante bellis, cædibus,
 rixis, contentionibus, hominibus inter se flagranti-
 bus uiperino planè odio, omni genere acerbitalis
 et crudelitatis. Sũt ergo reliquæ doctrinæ omnes, Philosophia &
 et Philosophia tota, adeoq; ipse Decalogus, cõscri- Decalogus
 ptio legum et statutorum, medicinæ, fomenta, liga sunt medicina
 mina, et remedia affecti, morboſi et leproſi corpo- corporis mædi-
 ris mundi, et uulnerati generis humani, quibus nõ
 opus fuisset in uita hominũ, si illius lapsus, et tan-
 ti mali hereditaria contagio nõ corripuisset poste-
 ros, aut si post lapsum omnes homines Habelica
 fide uerbum et promissionem Dei audire, et reti-
 nere potuissent. Verũm Theologia illa pura, est Theologia pur-
 doctrina et professio, ad quã integra natura ini- ra,
 tiõ condita est, ad quã creati, in cruce præcio ma-
 gno redempti, restaurati, et in æternum tandẽ glo-
 rificandi sumus: Theologia, inquam, est illa pro-
 fessio, per quam Adam, Habel, Nohã, Sem, & si-
 miles summi homines sub sole, cum iam totum ge-
 nus humanum esset potestati Satane subiectum,
 aliquatenus in hac etiam uita ex regno mortis
 eluctati sunt in uitam, & è peccato & tenebris,
 ad originem paradysi & regni cœlestis. Proinde
 cum nulla sit Philosophia excellentior, nulla sa- Vera philoso-
 pientia sublimior, aut præstantior, quàm Deum phia.

C ij & ope

et opera eius cognoscere: omnes homines summo studio adniti, et in hoc incumbere debent, ut quavis Iuris scientia, Medica arte, & similibus hæc uita carere non possit, tamen omnibus his rebus, et hoc toto mundo utantur, quasi nō utantur, & totum uitæ cursum eō institutum, et eō directum habeāt, ut per studium ueræ religionis, exercitiū uerbi Dei, ad hanc primæ creationis, & cælestis generositatis redeant originem. Sit sanè Theologia, cum aucupio et occasione pecuniarū careat, cum uentos & fumos illos mundanæ gloriæ non habeat, cōtemptibilis corā hominibus, at quā ingens & infinitus thesaurus est corā Deo. Et

Theologia con-
temptissima,

quamuis ueræ Theologiæ doctores & discipuli, siue Patriarchas, siue alios sanctos respiciamus, Habelicis perpetuō subiecti sunt periculis (ut Satanæ odium nunquam cessat) duris certaminibus, & uarijs agonibus conflictantes cum diabolo & mundo, et quamuis impij perpetuō teneant titulū Cain, hoc est, possessoris, quod regna possideant, quarant opes, fruātur uoluptatibus, habeant ingentem gloriam, et quidem prætextu iusticiæ persequantur Ecclesiam, ut Cain in fratrem Habel se uiebat: Tamē omnes honesti et pij homines, præcipuē adolescentes, cuiuscunq; sint ordinis, quodcunq; tandē ingrediantur studiorum iter, siue bonarum

narum artium, siue Iuris prudentiæ, hunc honorẽ debent habere Deo, ut sacris literis, & Theologia studiosis (sine qua ad finem, in quem creatus est homo, perueniri non potest) honorẽ summum habeant. Et nos, quibus mandatur prouincia docendi Euangelij, tametsi uocationis, & rei tantæ magnitudo meritò nos sollicitos detinet, ut in timore Dei res tantas administremus, tamen gratias ex corde Patri cœlesti agere debemus, quod relictis in sua cecitate tot Epicureis, tot acerbis hostibus Euãgelij et religionis, tot hypocritis, & Phariseis superbis, tot admiratoribus obstinatis huius seculi, nobis infirmis et indignis Euãgelij lucem, et aliquas tamen scintillas spiritus Christi dederit, has primitias, hunc arrobonẽ cœlestium bonorum & aeternæ uitæ, omnibus opibus, omnibus mundi regnis pluris æstimemus. Habeant sibi suã præclaram beatitudinem, & illa gaudia, qui sine Deo, sine religione, carnalium cupiditatum rabie incitati, anhelant toti ad commoda & uoluptates huius mundi, & præ illis totam Theologiam, totumq; Euangelium non unius æstis faciunt, nõ cassa nuce emptum sibi uelint. Quicquid sit, uel experientia ipsius mundi testatur, illos uersari in incerto, & lubrico, ut Christus ait: Quid prodest tandem, si unus homuncio potiatur rerum, terra ma-

Impiorum gaudium.

Religionis stu-
dium maximi
faciendum.

riq; potens sit, totumq; deniq; mundum unus ha-
beat, si animæ iacturam faciat? Ego uerò hîc hor-
tor omnes pios animos, potissimum adolescentes,
propter quos maximè hæ pompæ in Gymnasijs,
ad commendandam dignitatem literarum & reli-
gionis adornantur, ut inde ab ineunte ætate assue-
faciant se, ad reuerentiam et amorem religionis,
utq; de hac sanctissima professione (etsi Theologi
homines sint) magnificè sentiant & loquantur.
Nam & secundum præceptum Decalogi hoc po-
stulat, ut nomē Dei ab omni creatura maximi pen-
datur, & adoretur: has uerò prophanas uoces,
tanquam uenenata spicula Satanae fugiant, quibus
Theologiæ aut theologorum nomen ironijs acer-
bis exagitur, quæ animos teneros efferrare, &
contemptu religionis in omnem reliquam ætatem
imbuere, & ueneno Satânico incautos, ut non sa-
cile eluatur postea, inficere solent. Satis enim ne-
gocij habeant, satisq; certaminis hi qui suspirijs &
oratione indefinente contendunt, ut in amore reli-
gionis mancant, tantum abest, ut non sit periculū,
si quis more Cynico in risum iocumq; uertat res
tantas, in quarum digna admiratione uix magnis
certaminibus se retinent, imò à Deo retinentur,
qui uerè sunt sancti uerèq; pij.

D I X I.

O R A.